

דְּהָא בְּמִשְׁחָה כְּתִיב, וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל הַזֶּה וַיִּגֹּף.

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ וַיִּגֹּף, פָּתַח וְאָמַר (תהלים יח) עַל כֵּן אֶזְדָּךְ

בְּגוֹיִם יי' וְלִשְׁמֹךְ אֶזְמַרְתָּ. דָּוִד מֶלֶכָא

אָמַר דָּא בְּרוּחַ קְדָשָׁא, בְּשַׁעֲתָא דְחֻמָּא, דְּהָא יִקְרָא

דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לָא אֶסְתְּלִיק בְּסְלִיקוֹ וְלָא

אֶתִּיקְרָא בְּעֵלְמָא, אֶלָּא מִסְטְרָא דְשָׂר עֲמִין.

וְאִי תִימָא, הָא קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא אֶתִּיקְרָא

בְּעֵלְמָא, אֶלָּא בְּגִינִיחוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. הָכִי הוּא

וְדָא, דְּהָא יִשְׂרָאֵל אֵינִין הָיִי יְסוּדָא דְשָׂרָנָא

לְאֶנְהָרָא, אֲבָל כִּד שָׂר עֲמִין אָתָּאן וְאוּדָן לִיה,

בְּשַׁעֲבוּדָא דִּיקְרָא דְקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, כִּדִּין

אֶתּוּסְפָּה יְסוּדָא דְשָׂרָנָא, וְאֶתְתַּקַּף עַל כָּל עוֹבְדוֹי.

כְּתוּבָא דְחָדָא, וְשְׁלִיט קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּלַחֲדוֹי

עֵילָא וְתַתָּא.

לְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ

וְאִם תֹּאמַר, הֲרֵי הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לֹא
מִתְכַּפֵּד בְּעוֹלָם אֶלָּא מִשׁוּם יִשְׂרָאֵל –
כִּד זֶה וְדָא, שְׁהָרֵי יִשְׂרָאֵל הֵם הַיְסוּד
שֶׁל הַיָּר דְּהָאִיר, אֲבָל כְּשֶׁשָּׂר הַעֲמִים
בָּאִים וּמוֹדִים לוֹ בְּשַׁעֲבוּד הַכְּבוֹד שֶׁל
הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא, אִזּוֹ נוֹסֵף יְסוּד הַיָּר
וּמִתְחַזֵּק עַל כָּל מַעֲשָׂיו כְּתוּבָא דְחָדָא,
וְשׁוֹלֵט הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא לְבַדּוֹ מַעֲלָה
וּמַסְתָּה.

וְכֵּן רָצָה, לֹא יִנְהַג אָדָם קְלוּן כְּאַחַר,
וְדַבַּר הַדְּיוּט דְּבַר הוּא, שְׁהָרֵי בְּמִשְׁחָה
כְּתוּב וַיִּשְׁמַע מֹשֶׁה לְקוֹל הַזֶּה וַיִּגֹּף.

וַיִּשְׁמַע יִתְרוֹ וַיִּגֹּף, פָּתַח וְאָמַר (תהלים יח)
עַל כֵּן אֶזְדָּךְ בְּגוֹיִם הִי וְלִשְׁמֹךְ אֶזְמַרְתָּ.

דָּוִד הַמֶּלֶךְ אָמַר אֵת זֶה בְּרוּחַ הַקְּדָשׁ
בְּשַׁעֲהַ שְׂרָאָה שְׁכַבּוּד הַקֹּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא
לֹא עוֹלָה בְּעֵלְיָה וְלֹא מִתְכַּפֵּד בְּעוֹלָם,
אֶלָּא מִצַּד שָׂר הַעֲמִים.

בְּגוֹזְנָא דָּא, כָּל עֲלָמָא, דְּחִילוֹ וְאִימָתָא נָפַל
עֲלֵיהּוּ מִקְמֵי קְדוּשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְכִיּוֹן
דְּאַתָּא יִתְרוֹ, דְּאִיהוּ כּוּמְרָא עֲלָאָה, דְּכָל טַעְוֹן
אַחַרְגִּין, כְּדִין אֲתַתְּקַף וְשְׁלִיט יְקָרָא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
הוּא עַל כֻּלָּא.

בְּגִין, דְּכָל עֲלָמָא, כִּד שְׁמַעוּ שְׁמַע גְּבוּרְתִּיה
דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, זְעוּ. וְכִלְהוּ הוּוּ
מִסְתַּכְּלָן בְּיִתְרוֹ, דְּאִיהוּ חַפִּים וְרַב מְמַנָּא דְּכָל
טַעְוֹן דְּעֲלָמָא, כִּיּוֹן דְּחַמּוּ, דְּאִיהוּ אַתָּא וּפְלַח לִיה
לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאָמַר עֲתָה יִדְעֵתִי כִי גְדוֹל יְיָ
מִכָּל הָאֱלֹהִים, כְּדִין כִּלְהוּ אֲתַרְחִקוּ מִפּוֹלְחֵינִיהוֹן,
וְיִדְעוּ דְלִית בְּהוּ מְמוּשׁוֹ. כְּדִין אֲתִיְיָקַר יְקָרָא דְשְׁמָא
קְדִישָׁא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בְּכָל סְטְרִין. וְעַל דָּא
אֲתַרְשִׁים פְּרֻשָׁתָּא דָּא בְּאוּרֵיטָא, וְשִׁירוֹתָא
דְּפְרֻשָׁתָּא הָזֶה בֵּיהּ בְּיִתְרוֹ.

 לשון הקודש

וּמִמְנָה גְדוֹל שֶׁל כָּל אֱלִילֵי הָעוֹלָם. כִּיּוֹן
 שָׂרְאוּ שְׁהוּא כָּא וְעוֹבַד
 לְקוּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וְאָמַר עֲתָה יִדְעֵתִי
 כִּי גְדוֹל ה' מִכָּל הָאֱלֹהִים, אִזּוּ כָּלֵם
 הַתַּרְחִקוּ מִעֲבוֹדוֹתֵיהֶם וְיִדְעוּ שְׂאִין בְּהֶם
 מִמֶּשׁ, וְאִזּוּ הַתְּכַבֵּד כְּבוֹד הַשֵּׁם הַקְּדוּשׁ
 שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּכָל הַצְּדָדִים.
 וְלָכֵן נִרְשָׁמָה פְּרֻשָׁה זוֹ בַּתּוֹרָה, וְרֵאשִׁית

כִּמּוֹ זֶה כָּל הָעוֹלָם, אִימָה וּפְחַד נָפַל
 עֲלֵיהֶם מִלְּפָנֵי הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. כִּיּוֹן
 שָׂבָא יִתְרוֹ, שְׁהוּא כְּמַר עֲלִיּוֹן שֶׁל כָּל
 יִתְרֵי הָאֱלִילִים, אִזּוּ הַתְּחַזֵּק וְשַׁלַּט כְּבוֹד
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא עַל הַכֹּל.
 מִשׁוּם שֶׁכָּל הָעוֹלָם, כִּשְׁשָׁמְעוּ שְׁמַע
 גְּבוּרְתּוֹ שֶׁל הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, זְעוּ.
 וְכָלֵם הָיוּ מִסְתַּכְּלִים בְּיִתְרוֹ שְׁהוּא חָכֵם

יִתְרוֹ חֵד מִחֲכִימִין דְּפִרְעָה הָוּה. תְּלַת חֲכִימִין הָווּ
 לִיה לְפִרְעָה, חֵד יִתְרוֹ, וְחֵד אֵיּוֹב, וְחֵד
 בְּלָעָם. חֵד יִתְרוֹ: דְּלֹא הָוּה פּוֹלְחָנָא וּמְמַנָּא
 וְשִׁמְשָׂא וְכִכְבָּא דְּשָׁלִיט עַל שׁוֹלְטָנִיָּה, דְּלֹא הָוּה
 יוֹדֵעַ פּוֹלְחָנָא דְּאִתְחַזֵּי לִיה, וְהָהוּא שְׁמוּשָׂא דִּילִיה.
 בְּלָעָם, הָוּה חֲרָשָׂא בְּכָל מִינֵי חֲרָשִׁין בֵּין בְּעוֹבְדָא
 בֵּין בְּמִלָּה.

אֵיּוֹב הָוּה דְּחִיל בְּדְחִילוֹ, וּבְחֵהוּא דְּחִילוֹ הָוּה
 עֲקָרָא דִּילִיה, בְּגִין דְּמִלָּה דְּלַעֲיָלָא, בֵּין
 דְּקְדוּשָׁה, בֵּין דְּסִטְרָא אַחְרָא, לָא יָכִיל בְּרַ נָשׁ
 לְאַמְשָׁכָא רוּחָא דְּלַעֲיָלָא לְתַתָּא וּלְמַקְרַב גַּבִּיָּה,
 אֲלָא בְּדְחִילוֹ. וַיִּכְוִין לְבִיָּה וַרְעוּתִיָּה בְּדְחִילוֹ
 וַתְּבִירוֹ דְּלִבָּא, וּכְדִין יִמְשִׁיף לְתַתָּא רוּחָא דְּלַעֲיָלָא
 וַרְעוּתָא דְּאַצְטְרִיךְ.

 לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

הַפְּרֻשָּׁה הִיא בּוֹ, בְּיִתְרוֹ.

בְּשָׂפָיִם, בֵּין בְּמַעֲשֵׂה בֵּין בְּדַבּוּר.

יִתְרוֹ הִיא אֶחָד מִחֲכָמֵי פִרְעָה. לְפִרְעָה
 הָיוּ שְׁלֹשָׁה חֲכָמִים – אֶחָד יִתְרוֹ, וְאֶחָד
 אֵיּוֹב, וְאֶחָד בְּלָעָם. אֶחָד יִתְרוֹ – שְׁלֹא
 הִיטָּה עֲבוּדָה וּמְמַנָּה וְשִׁמְשָׂא וְכִכְבָּ
 שְׁשׁוֹלֵט עַל שְׁלֹטוֹנוֹ שְׁלֹא הִיא יוֹדֵעַ
 הָעֲבוּדָה שְׂרָאוּיָה לוֹ וְאוֹתוֹ הַשְּׁמוּשָׂא
 שְׁלוֹ. בְּלָעָם הִיא מְכַשֵּׁף בְּכָל מִינֵי

אֵיּוֹב הִיא פּוֹחֵד בְּפַחַד, וּבְאוֹתוֹ פַּחַד
 הִיא עֲקָרוֹ, מִשּׁוּם שֶׁדָּבָר שְׁלֹמַעֲלָה, בֵּין
 שֶׁל קְדוּשָׁה בֵּין שֶׁל הַצַּד הָאַחֵר, לֹא יָכוֹל
 אָדָם לְמַשֵּׁף רוּחַ שְׁלֹמַעֲלָה לְמַטָּה וּלְקַרְבַּ
 אֵלָיו אֲלָא בְּפַחַד, וַיִּכְוִין לְבוֹ וַרְצוֹנוֹ
 בְּפַחַד וּבְשִׁבְרוֹן הַלֵּב, וְאֵן יִמְשִׁיף לְמַטָּה
 רוּחַ שְׁלֹמַעֲלָה וְהִרְצוֹן שְׁהַצְטְרִיךְ.

וְאִי לֹא יִשְׁנֵי לְבִיָּה וְרַעוּתִיהָ בְּדַחִילוֹ לְהֵהוּא
 סְטָרָא, לֹא יִכִּיל לְאַתְדַּבְּקָא בֵּיה רַעוּתִיהָ, בַּר
 לְהֵנִי טוֹפְסֵי דְקִיקוּן, וְלֹא בְּכֻלְהוּ, בְּגִין דְּאִית בְּהוּ
 שְׁלִטְנִין, דְּאַצְטְרִיךְ לְגַבִּיּוֹהוּ רַעוּתָא דְלִבָּא וְדַחִילוֹ.
 כָּל שְׁכֵן אֵינוֹן מַלִּין עַלְאִין, דְּאַצְטְרִיךְ דַּחִילוֹ
 וְאִימְתָא וְרַעוּתָא יִתִּיר.

יִתְרוֹ אֲצְטְרִיךְ פּוֹלְחָנִיהָ דְּהֵהוּא סְטָרָא תְּדִיר, בֵּין
 בְּזַמְנָא דְּאַצְטְרִיךְ לִיה לְבַר נָשׁ, בֵּין בְּזַמְנָא
 דְּלֹא אֲצְטְרִיךְ לִיה, בְּגִין דְּהֵהוּא סְטָרָא יְהֵא דְּבִיק
 לְגַבִּיָּה, בְּשַׁעְתָּא דְּאַצְטְרִיךְ לִיה. בְּלַעַם אֲתַדְּבַק
 בְּאֵינוֹן חֲרָשִׁין, כְּמָה דְּאַתְמַר.

אֵיזֵב בְּסִגְיָאוֹ דְּהֵהוּא דַּחִילוֹ דִּילִיה אֲהֶדֶר
 בְּמַצְרִים לְמַדְחַל מְקַמִּיָּה דְּקוֹדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא, כִּד חָמָא אֵינוֹן גְּבוּרִין וְנִסִּין, דְּעָבַד קְדָשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא בְּמַצְרִים. יִתְרוֹ, לֹא אֲהֶדֶר בְּכָל דָּא, עַד

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

תְּמִיד, בֵּין בְּזַמַּן שְׁצַרִיךְ לוֹ לְאָדָם וּבֵין
 בְּזַמַּן שְׁלֵא צְרִיךְ לוֹ, כְּדֵי שְׂאוֹתוֹ הַצַּד
 יִדְבַק אֵלָיו בְּשַׁעָה שְׁצַרִיךְ אוֹתוֹ. בְּלַעַם
 נִדְבַק בְּאוֹתָם כְּשָׁפִים, כְּמוֹ שְׁנַתְבְּאָר.
אֵיזֵב, כְּרַב אוֹתוֹ תַּפְחַד שְׁלוֹ, חֲזַר
 בְּמַצְרִים לְפַחַד מִלְּפָנֵי הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא
 כְּשֶׁרָאָה אוֹתָם גְּבוּרוֹת וְנִסִּים שַׁעָשָׂה
 הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּמַצְרִים. יִתְרוֹ לֹא

וְאֵם לֹא יִשִּׁים לְבוֹ וְרַעוּנוֹ בְּפַחַד לְאוֹתוֹ
 הַצַּד, לֹא יוּכַל לְהַדְּבִיק בּוֹ רַעוּנוֹ, פְּרַט
 לְאוֹתָם הַצּוּרוֹת הַדְּקִיקוֹת, וְלֹא בְּכֻלָּם,
 מִשּׁוּם שֵׁישׁ בְּהֵם שְׁלִיטִים שְׁצַרִיכִים
 אֵלֵיהֶם אֶת רַעוּן הַלֵּב וְהַפַּחַד. כָּל שְׁכֵן
 אוֹתָם דְּבָרִים עֲלִיוֹנִים שְׁצַרִיךְ אִימָה
 וּפַחַד וְרַעוּן יוֹתֵר.

יִתְרוֹ הַצְטְרִיךְ עֲבוּדָתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ הַצַּד

דִּנְפָקוּ יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרַיִם, וְכָל אֵינֹן קִשְׁרִין וְטַפְסִין
 דְּקִשְׁרוּ מִצְרָאֵי, לָא הָווּ כְּלוּם, וְנִפְקוּ. וְלִבְתַּר
 דְּטַבַּע לֹון בְּיַמָּא, בְּדִין תָּב, וְאַחֲדָר לְפּוֹלְחֵנָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא.

בְּלָעָם לָא תָב, וְלָא אַחֲדָר, דְּטַנּוּפָא (נ"א דְּטַפְסָא)
 דְּסִטְרָא אַחֲרָא הָוָה מִתְדַבֵּק בֵּיהּ, וְעָם כָּל
 דָּא אֶסְתַּכְּלוּתָא דְּמִרְחִיק הָוָה מִסְתַּכְּל, בְּגוּ תְּהוּא
 טַנּוּפָא (ס"א טַפְסָא) וְאַתְדַבְּקוּתָא דְּסִטְרָא אַחֲרָא. דְּהָא
 בְּסִטְרָא אַחֲרָא אֵית גְּהִירוֹ דְּקִיק חַד, דְּנִגְהִיר
 סְתְרִינְיָה, פְּמָה דְּאֵת אָמַר (יחזקאל א) וְנִגְהִי לֹו סְבִיב.
 וְדָא אֶסְתַּכְּלוּתָא זְעִיר (ועל דָּא) הָוָה מִסְתַּכְּל מִרְחִיק,
 וְלָא בְּכֻלְהוּ מְלִין.

**וְכַד הָוָה מִסְתַּכְּל מְלָה זְעִיר מִהָהוּא גְּהִירוֹ, כְּבַתַּר
 כּוּתְלָא הָוָה, אָמַר וְלָא יַדַּע מָאֵי קָאָמַר. וְהָוָה**

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

אוּתָהּ מְנַפֵּת (שְׁמִירָה) וְהַדְּבָקוֹת לְצַד הָאֲחֵר,
 שְׁהָרֵי בְּצַד הָאֲחֵר יֵשׁ אֹר דְּקִיק אַחַד
 שְׁמַאִיר סְבִיב, כְּמוֹ שְׁנַאָמַר (יחזקאל א)
 וְנִגְהִי לֹו סְבִיב. וְזוֹ הַסְתַּכְּלוּת קַטְנָה (ועל
 דָּה) הִיָּה מִסְתַּכְּל מִרְחוּק, וְלָא בְּכָל
 הַדְּבָרִים.

וּכְשֶׁהִיָּה מִסְתַּכְּל דְּבַר קַטָּן מֵאוּתָהּ
 הָאֹר, זֶה הִיָּה כְּמֵאֲחֵרֵי הַכְּתוּל. אָמַר

חֹזֵר בְּכָל זֶה, עַד שְׁיַצְאוּ יִשְׂרָאֵל
 מִמִּצְרַיִם. וְכָל אוֹתָם קִשְׁרִים וְהַצּוּרוֹת
 שְׁקִשְׁרוּ הַמִּצְרַיִם, לָא הָיוּ כְּלוּם, וְיַצְאוּ.
 וְאַחַר שְׁטַבַּע אוֹתָם בְּיָם, אִזְ שָׁב וְחֹזֵר
 לְעַבְדוּת הַקּוּדֶשׁ בְּרוּךְ הוּא.

בְּלָעָם לָא שָׁב וְלָא חֹזֵר, שְׁמַנְפֵּת (שְׁמִירָה)
 הַצַּד הָאֲחֵר הִיָּה דְּבּוּק בּוֹ, וְעָם כָּל זֶה
 הִיָּה מִסְתַּכְּל הַסְתַּכְּלוּת שֶׁל מִרְחָק כְּתוּדָה

מִסְתַּכֵּל בְּהֵוֵא נְהִירוֹ בְּסִתִּימוֹ דְּעֵינָא, וְאֵתְגַלְגַּל
 עֵינָא, וְחַזֵּי בַר נָשׁ נְהוּרָא סְתִימָא, וְלֹא חַזֵּי. וְרוּא
 דָּא (במדבר כד) שְׁתָּם הָעֵין, וְאוּקְמוּהָ שְׁתָּם: סְתוּם,
 וְכֹלָא חַד.

דְּהָא לִית סְטָרָא אַחְרָא, דְּלִית בֵּיהּ (דף ט"ט ע"ב) נְהִירוֹ
 דְּקִיק זְעִיר מִסְטָרָא דְקְדוּשָׁה, בְּגוּוּנָא דְרוּב
 חֵלְמוּן, דְּבִסְגִיאוֹת תַּבְנָא, אִית חַד גְּרַעֲינָא דְחַטִּיין.
 בַּר אֱלִין טַפְסִי דְקִיקוֹן חֲצִיפִין, דְּכֻלְהוּ מִסְאָבֵי
 יִתִּיר. וּבְהוּ חוּה בְלָעָם יוֹדַע.

זְבֻאָה חוּלְקוּה דְמֹשֶׁה, דְּאוּהוּ לְעֵילָא בְּכַל
 קְדוּשִׁין עֲלָאִין, וְאַסְתַּכֵּל, בְּמָה דְלֹא
 אֲתִיְהֵב רְשׁוֹ לְבַר נָשׁ אַחְרָא בְּעֲלָמָא לְאַסְתַּכְלָא.
 וּבְמָה דְבְלָעָם חוּה חַמֵּי נְהִירוֹ זְעִיר דְקִיק בְּמַפְתָּר
 כּוֹתְלָא, מִגּוֹ חַוּוּא סְטָרָא אַחְרָא. אוּף חַכֵּי מֹשֶׁה,

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

פְּרִט לְצוּרוֹת הַדְּקִיקוֹת הַלְלוּ הַחֲצוּפוֹת
 שְׁפָלִים יוֹתֵר טְמֵאוֹת, וּבְהֵם הָיָה בְלָעָם
 יוֹדַע.

אֲשֶׁר חִלְקוּ שֶׁל מֹשֶׁה, שֶׁהוּא לְמַעְלָה
 בְּכָל הַקְּדוּשׁוֹת הָעֲלִיוֹנוֹת, וְהַסְתַּכֵּל בְּמָה
 שֶׁלֹּא נִתְּנָה רְשׁוּת לְאָדָם אַחֵר בְּעוֹלָם
 לְהַסְתַּכֵּל. וּכְמוֹ שֶׁבְלָעָם הָיָה רוּאָה אוּר
 קָטָן דְקִיק בְּמֵאָחֳרֵי הַכְּתָל מִתּוֹךְ אוֹתוֹ

וְלֹא יָדַע מָה אָמַר. וְהָיָה מִסְתַּכֵּל בְּאוֹתוֹ
 הָאוּר בְּסִתִּימוֹת הָעֵין, וְהָעֵין מִתְגַּלְגַּלַּת,
 וְרוּאָה הָאָדָם אוּר סְתוּם וְלֹא רוּאָה. וְסוּד
 זֶה שְׁתָּם הָעֵין, וּפְרִשְׁוּהָ שְׁתָּם – סְתוּם,
 וְהַכֵּל אַחֵד.

שְׁתֵּרֵי אֵין צַד אַחֵר שְׂאִין כּוֹ אוּר דְקִיק
 קָטָן מֵצַד הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ רַב הַחֲלוּמוֹת,
 שֶׁבְרַב הַתְּבֵן יֵשׁ גְּרַעֲיִן אַחֵד שֶׁל חֲטָה,

מִגּוֹ נְהִירוֹ עִילָאָה רַב וְסָגִי, הָוָה חָמִי לְתַתָּא
 כְּמִבְתַּר כּוֹתְלָא, חַד חֲשׂוּכָא דְקִיק, דְּאִתְחַזִּי לֵיהּ.
 וְלֹא בְּכָל זְמַנָּא, כְּמָה דְבִלְעָם לָא הָוָה מְסַתְּפֵל
 הַהוּא נְהִירוֹ בְּכָל זְמַנָּא.

זְכָאָה חוֹלְקִיה דְּמִשָּׁה נְבִיאָה מְהִימְנָא, מַה כְּתִיב
 בֵּיהּ, (שמות ג) וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ יְיָ אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ
 מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. הַסֵּנֶה וְדָאֵי הָוָה בְּגוֹ הַהוּא קְדוּשָׁה
 וְאִתְדַבֵּק בֵּיהּ. וְכִלְאָ אִתְדַבֵּק דָּא בְּדָא, טְהוֹר
 וְטָמֵא, לִית טְהוֹר אֶלָּא מִגּוֹ טָמֵא.

וְרִזָּא דָּא, (איוב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטָּמֵא. קְלִיפָה
 וּמוֹחָא דָּא בְּדָא סְלִקָּא. וְדָא קְלִיפָה לָא
 יִתְעַדֵּי וְלֹא יִתְבַּר, עַד זְמַנָּא דִּיקוּמוֹן מִתִּין מִעַפְרָא,
 כְּדִין יִתְבַּר קְלִיפָה, וְנְהִירוֹ יְנְהִיר בְּעֶלְמָא בְּלֹא
 סְתִימוֹ מִגּוֹ מוֹחָא. זְכָאִין אִינוּן צְדִיקָא בְּעֶלְמָא דִּין
 וּבְעֶלְמָא דְאִתִּי.

לְשׁוֹן הַקּוּדֵשׁ

וְדָאֵי בְּתוֹךְ אוֹתָהּ קְדוּשָׁה, וְנִדְבֵק בּוֹ.
 שֶׁהַכֵּל נִדְבֵק זֶה בְּזֶה, טְהוֹר וְטָמֵא. אֵין
 טְהוֹר אֶלָּא מִתּוֹךְ טָמֵא.

וְסוּד זֶה - (איוב יד) מִי יִתֵּן טְהוֹר מִטָּמֵא.
 קְלִיפָה וּמֹחַ עוֹלִים זֶה בְּזֶה, וּקְלִיפָה זוֹ לֹא
 תּוֹזוּ וְלֹא תִשְׁבַּר עַד הַזְּמַן שֶׁבּוֹ יְקוּמוּ
 הַמֵּתִים מִן הָעֶפֶר, אִזּוֹ תִשְׁבַּר הַקְּלִיפָה,
 וְאוֹר יֵאִיר בְּעוֹלָם בְּלִי סֵתֵר מִתּוֹךְ הַמֹּחַ.

הַצֵּד הָאֲחֵר, אַף כִּף מִשָּׁה מִתּוֹךְ אוֹר
 עֲלִיוֹן גְּדוֹל וְרַב הִיָּה רוּחָה לְמִשָּׁה
 כְּמִאֲחֹרֵי הַכֵּתֵל חֲשָׁךְ דְּקִיק אֲחֵד
 שְׁנֵרָאָה לוֹ, וְלֹא בְּכָל זְמַן, כְּמוֹ שֶׁבִלְעָם
 לֹא הִיָּה מְסַתְּפֵל בְּאוֹתוֹ אוֹר בְּכָל זְמַן.
 אֲשֶׁרֵי חֲלָקוּ שֶׁל מִשָּׁה הִנְבִּיאַ הִנְאָמֵן,
 מַה כְּתוּב בּוֹ? (שמות א) וַיֵּרָא מִלְּאֲךָ הִ'
 אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסֵּנֶה. הַסֵּנֶה הִיָּה

וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ, אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וְכִי בָנֶיהָ וְלֹא
 בָּנָיו שָׁל מֹשֶׁה. אֵלֶּא, בְּגִין דְּאִיהִי אֲשֶׁת־דְּלֵת
 אֲבִתְרֵיהוּ, בְּלֹא בַעֲלָהּ, קָרָא לֹון אֲזִרֵיתָא בָּנֶיהָ,
 וְלֹא בָּנָיו. אָמַר רַבִּי יוֹסִי, אַף עַל גַּב דְּבָנָיו דְּמֹשֶׁה
 הָווּ. מִלָּה דְקָשׁוּט בָּנֶיהָ וְדָאֵי. ר' אֲלֵעָזָר אָמַר, הָא
 מֹשֶׁה הָוָה מְזֻדְּוֹג בְּאַתָּר אֲחֵרָא קַדִּישָׁא עֲלָאָה,
 וְלֹאֹו יְקָרָא דִּילֵיהּ לְמַקְרֵי לֹון בָּנָיו. הַשְׁתָּא אַף עַל
 גַּב דְּבָנָיו הָווּ, בְּגִין יְקָרָא דְהָהוּא אַתָּר דְּאֲזֻדְּוֹג
 בֵּיהּ, קָרָא לֹון בָּנֶיהָ הַבָּא, לְבַתָּר קָרָא לֹון בָּנָיו מָאִי
 טַעְמָא, בְּגִין דְּהָהוּא שְׁעֵתָא דְמָטוּ, הָוָה מֹשֶׁה
 מְמַלְל בְּשִׁכְיֵתָא. לְבַתָּר דְּאֲתַפְּרֵשׁ וְנַפְק לְגַבֵּי חָמוּי,
 בְּדִין פְּתִיב (שמות יח) וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֵתֵן מֹשֶׁה וּבָנָיו
 וְאֲשֶׁתּוֹ וְגו'.

אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, אֲלֵעָזָר אֲלֵעָזָר, אָנָּא חֲמִינָא

לשון הקודש

עֲלִיּוֹן, וְלֹא כְבוֹדוֹ לְקָרָא לְהֵם בָּנָיו.
 עַבְשׁוֹ, אַף עַל גַּב שְׁבָנָיו הָיוּ, מִשּׁוּם
 כְּבוֹד אֹותוֹ מְקוּם שְׁהַזְדוּג בּוּ, קָרָא לְהֵם
 כָּאֵן בָּנֶיהָ, וְאַחַר כֵּךְ קָרָא לְהֵם בָּנָיו. מָה
 הַטַּעַם? מִשּׁוּם שְׁאוּתָהּ הַשְּׁעָה שְׁהַנִּיעוּ,
 הִיָּה מֹשֶׁה מְדַבֵּר בְּשִׁכְיֵתָהּ. אַחַר שְׁנַפְרֵד
 וַיָּצֵא אֶל חָמוּי, אִזְּ כְּתוּב וַיָּבֹא יִתְרוֹ חֵתֵן
 מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאֲשֶׁתּוֹ וְגו'.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן, אֲלֵעָזָר אֲלֵעָזָר, אָנָּא

אֲשֶׁרֵי הַצְּדִיקִים בְּעוֹלָם הָזֶה וּבְעוֹלָם
 הַבָּא.

וְאֵת שְׁנֵי בָנֶיהָ. אָמַר רַבִּי חֵיִיא, וְכִי
 בָּנֶיהָ וְלֹא בָּנָיו שָׁל מֹשֶׁה? אֵלֶּא מִשּׁוּם
 שְׁהִיא הַשְׁתַּדְּלָה אַחֲרֵיהֶם בְּלִי בַעֲלָהּ,
 קָרָאָה לְהֵם הַתּוֹרָה בָּנֶיהָ וְלֹא בָּנָיו. אָמַר
 רַבִּי יוֹסִי, אַף עַל גַּב שְׁבָנֵי מֹשֶׁה הָיוּ,
 דְּבַר אֲמַת בָּנֶיהָ וְדָאֵי. רַבִּי אֲלֵעָזָר אָמַר,
 הָרִי מֹשֶׁה הִיָּה מְזֻדְּוֹג בְּמְקוּם אַחַר קְדוּשׁ

בְּפִרְשֵׁתָּא דָּא, דְּאַתְּ שְׂאֵרֵי מְלָה כְּדָקָא יְאוּת,
 וְסִימָא לָא הָכִי. וְדַאי בְּגִין יְקָרָא דְשְׂכִינְתָּא,
 אֲזִידְוֹנוּגְוֹתָא עֲלָאָה דְּאֲזִדְוֹנָג בִּיהַּ בְּמִשָּׁה, כְּתִיב בְּנִיָּה.
 וְאֵי תִימָא, וְהָא כְּתִיב וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו
 וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה. כִּלְאֵי אִיהוּ כִּלְלָא חֲדָא. וּבְנָיו,
 בְּנָיו דִּיתְרוֹ, דְּהָא לְבַתָּר דְּאַתָּא מֹשֶׁה לְנַפְיָה, הוּוּ
 לִיָּה בְּגִין.

וְהָכִי הָוָה בְּיַעֲקֹב, דְּכִינֹן דְּאַתָּא לְנַפְיָה דְּלָבָן, וְשְׁנֵי
 דִּיזְרִיָּה בִּיהַּ, הוּוּ לִיָּה בְּגִין. אוֹף הָכָא מֹשֶׁה,
 כִּינֹן דְּשְׁנֵי דִיזְרִיָּה בִּיתְרוֹ, הוּוּ לִיָּה לִיתְרוֹ בְּגִין וְכָל
 בִּיתִיָּה אִיִּיתִי עַמּוּתָה, לְמִיעַל לֹזַן תְּחֹת גְּדַפֵּי
 דְּשְׂכִינְתָּא, וַיִּתְרוֹ אָמַר לְמֹשֶׁה, אֲנִי חוֹתְנֶךָ יִתְרוֹ בָּא
 אֵלֶיךָ וְאִשְׁתְּךָ וְשְׁנֵי בְנֵיהָ עַמּוּתָה, וְשְׁנֵי בְנֵיהָ כְּתִיב,
 וְלֹא כְּתִיב וְשְׁנֵי בְנֵיךָ. (ס"א וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבְנָיו) בְּגִין
 הוּוּ לִיָּה לִיתְרוֹ, דְּכְתִיב, (שׁוֹפְטִים א) וּבְנֵי קְנִי חֲתָן מֹשֶׁה

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

וְכֵן הָיָה בְּיַעֲקֹב, שְׂכִינֹן שְׂבָא אֶל לָבָן
 וְשָׁם בּוֹ אֶת דִּיזְרוֹ, הָיוּ לוֹ בְּנִים. אִף כָּאן
 מֹשֶׁה, כִּינֹן שְׂשָׁם דִּיזְרוֹ בִּיתְרוֹ, הָיוּ
 לִיתְרוֹ בְּנִים, וְאֵת כָּל בֵּיתוֹ הֵבִיא עִמּוֹ
 לְהַכְנִיסָם תַּחַת בְּנֵי הַשְּׂכִינָה. וַיִּתְרוֹ
 אָמַר לְמֹשֶׁה, אֲנִי חוֹתְנֶךָ יִתְרוֹ בָּא אֵלֶיךָ
 וְאִשְׁתְּךָ וְשְׁנֵי בְנֵיהָ עַמּוּתָה. כְּתִיב וְשְׁנֵי
 בְנֵיהָ, וְלֹא כְּתִיב וְשְׁנֵי בְנֵיךָ. (וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן

רוּאָה שְׂפִרְשָׁה הוּוּ שְׂאֵתָה מִתְחִיל אֶת
 הַדְּבָר כְּרֵאוּי, אִף הַסִּיּוּם לֹא כָּךְ. וְדַאי
 בְּשִׁבְלֵי כְּבוֹד הַשְּׂכִינָה, הַזְּדוּגוֹת
 הָעֲלִיוֹנָה שְׁנִזְדוּגָה בְּמֹשֶׁה, כְּתוּב בְּנֵיהָ.
 וְאִם תֵּאמַר, וְהָרִי כְּתוּב וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן
 מֹשֶׁה וּבְנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה? הַכֵּל הוּא
 כִּלְלָא אַחַד. וּבְנָיו – בְּנָיו שְׁלֵי יִתְרוֹ, שְׂהָרִי
 לְאַחַר שְׂבָא אֵלָיו מֹשֶׁה, הָיוּ לוֹ בְּנִים.

עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים וּבְנֵי שָׁבַק עִם מֹשֶׁה.

וַיָּבֹאוּ יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה. פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה ב) וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הָרַי יְיָ וְגו'. הַאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ בְּכַמְהָ אֲתָר. אֲבָל זְמִינִין שְׂאֵר עַמִּין לְמַחֲדָּ וּלְכַתְתָּא רַגְלֵייהוּ, לְמִיעַל תְּחֹת גְּדַפֵּי דְשְׂכִינְתָּא. לָכוּ וְנַעֲלֶה, כָּל טַעוּנָן דְּעֵלְמָא אִית לֹן יְרִידָה, וְקוּדְשָׁא בְּרִידָה הוּא מָאן דְּאֵתְדַבֵּק בֵּיה, אִית בֵּיה עֲלִיָּה.

אֶל הָרַי יְיָ, דָּא אֲבָרְהָם, דְּכַתִּיב, (בראשית כב) אֲשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בְּהַר יְיָ יֵרָאֶה, דְּהָא אֲבָרְהָם קָרִי לִיהַר הַר. מַה הַר הַפְּקִירָא לְכָל מָאן דְּבַעֵי בְּעֵלְמָא, אוֹף אֲתָר דָּא קַדִּישָׁא, הַפְּקִירָא לְקַבְלָא לְכָל מָאן דְּבַעֵי בְּעֵלְמָא. אֶל בֵּית, דָּא יַעֲקֹב, דְּקָרָא לְהַאִי אֲתָר בֵּית, דְּכַתִּיב, (בראשית כח) אֵין זֶה כִּי אִם בֵּית אֱלֹהִים.

לְשׁוֹן הַקּוּדֶשׁ

בְּנֵי הַשְּׂכִינָה. לָכוּ וְנַעֲלֶה – כָּל אֱלִילֵי הָעוֹלָם יֵשׁ לָהֶם יְרִידָה, וּמִי שֶׁנִּדְבָק בְּקֹדֶשׁ-בְּרוּךְ-הוּא יֵשׁ לוֹ עֲלִיָּה.

אֶל הָרַי יְיָ – זֶה אֲבָרְהָם, שְׂפָתוֹב (בראשית כב) אֲשֶׁר יֹאמֵר הַיּוֹם בְּהַר ה' יֵרָאֶה, שְׁהַרֵי אֲבָרְהָם קָרָא לוֹ הַר. מַה הַר הַפְּקָר לְכָל מִי שְׂרוּעָה בְּעוֹלָם, אִף מְקוֹם קְדוּשָׁה זֶה הַפְּקָר כִּנְגַד כָּל מִי שְׂרוּעָה

בְּנִים הָיוּ לוֹ לִיתְרוֹ, שְׂפָתוֹב (שופטים א) וּבְנֵי קִינִי חֹתֵן מֹשֶׁה עָלוּ מֵעִיר הַתְּמָרִים. וּבְנֵי הַשְּׂאִיר עִם מֹשֶׁה.

וַיָּבֹאוּ יִתְרוֹ חֹתֵן מֹשֶׁה. פָּתַח וְאָמַר, (ישעיה ב) וְהָלְכוּ עַמִּים רַבִּים וְאָמְרוּ לָכוּ וְנַעֲלֶה אֶל הָרַי יְיָ וְגו'. פְּסוּק זֶה פְּרָשׁוּהוּ בְּכַמְהָ מְקוֹמוֹת. אֲבָל עֲתִידִים שְׂאֵר הָעַמִּים לְלַכֵּת וּלְכַתְתָּא רַגְלֵיהֶם לְהַכְנִס תַּחַת

דָּבָר אַחֵר, הָר וּבֵית, אָף עַל גַּב דְּכֹלָא חַד דְּרַגְא,
 (דף ע' ע"א) סְלִיקוּ לְדָא מִן דָּא, הָר, לְשָׂאֵר עַמִּין,
 פִּד אַתָּאן לְאַעְלָא תַּחֲוֹת גְּדַפְוִי. בֵּית, לְיִשְׂרָאֵל,
 לְמַחְוֵי עֲמַהוֹן פְּאַתָּתָא בְּבַעְלָהּ. פְּדִיורָא חַד
 בְּחַדְוֹת, וּרְבִיעָא עָלִיָּהּ פְּאַיִמָא עַל פְּנִין.

תָּא חָזִי מָה כְּתִיב הָכָא בְּיִתְרוֹ וַיָּבֵא יִתְרוֹ חֲתָן
 מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה וְגו' בֵּינֵן דְּכְתִיב
 אֶל מֹשֶׁה אֲמָאִי כְּתִיב אֶל הַמְדַבֵּר. אֵלָּא עֵיקְרָא
 דְּכֹלָא לְמָה דְּהוּה אֲתִי אֶל הַמְדַבֵּר. וּמָאן אִיהוּ הָר
 הָאֱלֹהִים דְּדָא אִיהוּ אֲתֵר לְגִיורֵי לְאַתְגִּיורָא וְעַל דָּא
 כְּתִיב אֶל מֹשֶׁה אֶל הַמְדַבֵּר לְמֹשֶׁה לְגִיורָא לֹון
 וְלַאֲעֵלָא לֹון תַּחֲוֹת גְּדַפְוִי שְׂכִינְתָא אֶל הַמְדַבֵּר חֹון
 אֲתִיָּין דְּאִיהוּ הָר הָאֱלֹהִים לְמַעַבְדֵּי נַפְשֵׁיהוּ.

לשון הקודש

בֵּא וּרְאָה מָה פְּתוּב כָּאן בְּיִתְרוֹ, וַיָּבֵא
 יִתְרוֹ חֲתָן מֹשֶׁה וּבָנָיו וְאִשְׁתּוֹ אֶל מֹשֶׁה
 וְגו'. בֵּינֵן שְׂפָתוֹב אֶל מֹשֶׁה, לְמָה פְּתוּב
 אֶל הַמְדַבֵּר? אֵלָּא הַעֲקָר שֶׁל הַפֶּל לְמָה
 שְׁתִּיבָא בָּא, אֶל הַמְדַבֵּר. וּמַהוּ? הָר
 הָאֱלֹהִים, שְׂוֵהוּ מְקוּם לְגִירִים לְהַתְגִּיר.
 וְעַל זֶה פְּתוּב אֶל מֹשֶׁה אֶל הַמְדַבֵּר.
 לְמֹשֶׁה לְגִיר אֲוֹתָם וְלְהַכְנִיָסָם תַּחַת כְּנָפֵי
 הַשְּׂכִינָה. אֶל הַמְדַבֵּר חֵיוּ בָּאִים, שְׁהוּא

פְּעוּלָם. אֶל בֵּית - זֶה יַעֲקֹב, שְׂקָרָא
 לְמַקּוּם זֶה בֵּית, שְׂפָתוֹב (שם כח) אִין זֶה כִּי
 אִם בֵּית אֱלֹהִים.

דָּבָר אַחֵר הָר וּבֵית - אָף עַל גַּב שְׁהַפֵּל
 דְּרַגְוָה אַחַת, מְעַלָּה לְזֶה מִן זֶה. הָר לְשָׂאֵר
 הָעַמִּים, כְּשִׂבְאִים לְהַכְנִס תַּחַת כְּנָפֵיו.
 בֵּית לְיִשְׂרָאֵל, לְהִיּוֹת עִמָּם כְּמוֹ אִשָּׁה
 לְבַעְלָהּ, פְּדִיור אַחַד בְּשִׂמְחָה, וְרוֹבְבַת
 עֲלֵיהֶם כָּאִם עַל הַבָּנִים.

וּבְנֵינִי כִּדְ קִימָא הַהוּא אַתָּר, בְּרֻזָּא דְהַר דְּכָל מָאן
 דְּאֵתִי זְכִי בֵיה. וְאַקְרִי גֵר צֶדֶק. וְהָא
 אוֹקִימָנָא, גֵר, אַף עַל גַּב דְּאֵתְדַבֵּק בְּאַתָּר דָּא
 עֲלָאָה קְדִישָׁא, בִּיּוֹן דְּשָׁבַק עֲמִיָּה וְאַבְהִתּוּי (וְאַתְדַבֵּק
 בְּבֵרִיתוֹ), גֵר (צֶדֶק) אַקְרִי, כְּמָאן דְּשֵׁוּי מְדוּרִיָּה בְּאַתָּר
 דְּלֹא יָדַע מִקְדָּמַת דְּנָא.

רוזא דרזין

וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם. (שמות יח) זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם. דָּא
 סֵפֶר מְאִינוֹן סְפָרִין, סְתִימִין וְעֲמִיקִין, (נ"א דָּא סֵפֶרֶא מְאִינוֹן
 סְתִימִין וְעֲמִיקִין) אָמַר ר' שְׁמַעוֹן, אַרְיִמִית יָדֵי בְּצֵלוֹ לְמָאן דְּבִרָא
 עֲלָמָא, דְּאָף עַל גַּב דְּבִהָאֵי קָרָא גָלוּ קְדָמָי סְתִימִין עֲלָאִין, אֵית
 לְאִסְתַּבְּלָא וְלַעֲיִנָּא בְּרֻזִין דְּסֵפֶרֶא דְּאָדָם קְדָמָה, דְּמִתְפָּן
 אֶתְמַשְׁכָּא סֵפֶרֶא גְנִיזָא דְּשִׁלְמָה מִלְפָּא.

זֶה: דְּתַלְיָא בֵיה פְּלָא. זֶה: אֵילָנָא דְחֵי. זֶה: וְלֹא אַחֲרָא דְגִלִי.
 (מאי) זֶה: כְּמָה דְּאֵת אָמַר, (שמות יב) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לָכֶם רֵאשׁ

לשון הקודש

הַר הָאֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם נִפְשׁוֹתָם. זֶה סֵפֶר מְאִוְתָם סֵפָרִים נִסְתָּרִים
 וְעֲמִיקִים (זֶה סֵפֶר מְאִוְתָם נִסְתָּרִים וְעֲמִיקִים). אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הִרְמַתִּי יָדֵי בְּתַפְלָה לְמִי שֶׁבִרָא
 אֶת הָעוֹלָם, שְׂאָף עַל גַּב שְׁבַפְסוּק הַזֶּה
 גָּלוּ הִרְאִשׁוֹנִים נִסְתָּרוֹת עֲלִיוֹנִים, יֵשׁ
 לְהַתְּבַוֵּן וְלַעֲיִן בְּסוּדוֹת שֶׁל סֵפֶר אָדָם
 הִרְאִשׁוֹן שְׁמַשֵּׁם נִמְשָׁךְ סֵפֶרוֹ הִגְנוּוֹ שֶׁל
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ.

זֶה - שֶׁהַכֹּל תִּלְוֵי בּוֹ. זֶה - עֵץ הַחַיִּים.
 זֶה - וְלֹא אַחֲרֵי שְׁגָלָה. (מדר) זֶה - כְּמֹ

הַר הָאֱלֹהִים, לַעֲשׂוֹת בָּהֶם נִפְשׁוֹתָם. זֶה סֵפֶר מְאִוְתָם סֵפָרִים נִסְתָּרִים
 וְעֲמִיקִים (זֶה סֵפֶר מְאִוְתָם נִסְתָּרִים וְעֲמִיקִים). אָמַר רַבִּי
 שְׁמַעוֹן, הִרְמַתִּי יָדֵי בְּתַפְלָה לְמִי שֶׁבִרָא
 אֶת הָעוֹלָם, שְׂאָף עַל גַּב שְׁבַפְסוּק הַזֶּה
 גָּלוּ הִרְאִשׁוֹנִים נִסְתָּרוֹת עֲלִיוֹנִים, יֵשׁ
 לְהַתְּבַוֵּן וְלַעֲיִן בְּסוּדוֹת שֶׁל סֵפֶר אָדָם
 הִרְאִשׁוֹן שְׁמַשֵּׁם נִמְשָׁךְ סֵפֶרוֹ הִגְנוּוֹ שֶׁל
 שְׁלֵמָה הַמֶּלֶךְ.

רוזא דרזין

וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם. זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת

חֲדָשִׁים, זֶה נִסְסָן וְלֹא אַחֲרָא.

זֶה סֵפֶר, לְאַשְׁנָחָא וּלְגַלְגָּא תּוֹלְדוֹת אָדָם, אֵילָנָא דְנִלְי תּוֹלְדוֹת אָדָם, וְעֵבִיד אֵיבִין לְאַפְקָא לְעֵלְמָא. זֶה סֵפֶר, לְמַנְדַּע חֲכָמָתָא סְתִימָא וְעִמִּיקָא, דְאַתְמָסֵר לְאָדָם קַדְמָתָא, בְּדִיוֹקְנָא דְבְנֵי נָשָׂא, חֲכָמָתָא דְא אַתְמָסֵר לְשַׁלְמָה מִלְכָּא, וְיָרִית לָהּ וּכְתַב בְּסִפְרֵיהּ.

אוֹלִיפְנָא, דְמֹשֶׁה אֶתְקַשֵׁי בְדָא, עַד דְאַתַּת שְׂכִינְתָא וְאוֹלִיפַת לִיהּ, וְהִיא חֲמַאת וּבְרִירַת לְכָל אֵינּוֹן גּוֹבְרִין דְאַתְחֻזִין בְּפִרְצוּפָא, וְתַמָּן אוֹלִיף מֹשֶׁה חֲכָמָתָא דָא, וְעִיל בְּגוֹיָהּ, הָדָא הוּא דְכְתִיב וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם. הַהוּא דְכְתִיב בִּיהּ (תְהִלִּים קב) וְאַתָּה הוּא וְשִׁנּוּתֶיךָ לֹא יִתְמוּ. (נַחֲמִיָּה ט) וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלָם. (תְהִלִּים ג) וְאַתָּה יְיָ מִגֵּן בַּעֲדֵי.

וְאַתָּה תַחֲזֶה, וְתַסְתַּכַּל בְּהָא. אַנְתָּ, וְלֹא אַחֲרָא, לְמַנְדַּע וְלֹא אַסְתַּכַּלָּא בְּשֵׁתִין רַבּוּא. בְּשֵׁית סְטָרִין אֵית לְאַסְתַּכַּלָּא. בְּדִיוֹקְנֵין דְבְנֵי נָשָׂא, וְלְמַנְדַּע חֲכָמָתָא עַל בְּרִיָּיהּ. וְאַלִין אֵינּוֹן בְּשַׁעְרָא. בְּעֵינִין. בְּחוּטְמָא. בְּשַׁפּוּן. בְּאַפִּין. בְּדִין.

לְשׁוֹן הַקּוֹדֶשׁ

וּבְחִרָה אֶת כָּל הָאֲנָשִׁים הֵלְלוּ שְׁנֵרָאִים בְּפִרְצוּפָא, וְשָׁם מֹשֶׁה לָמַד אֶת הַחֲכָמָה הַזֹּאת וְנִכְנַס לְתוֹכָהּ. זֶהוּ שְׂכִתוּב וְאַתָּה תַחֲזֶה מִכָּל הָעָם. הַהוּא שְׂכִתוּב בּוֹ (תְהִלִּים קב) וְאַתָּה הוּא וְשִׁנּוּתֶיךָ לֹא יִתְמוּ. (נַחֲמִיָּה ט) וְאַתָּה מְחִיָּה אֶת כָּלָם. (תְהִלִּים ג) וְאַתָּה הוּא מִגֵּן בַּעֲדֵי.

וְאַתָּה תַחֲזֶה, וְתַתְּבוּנָן בְּזֶה. אַתָּה וְלֹא אַחֵר, לְדַעַת וּלְהַתְּבוּנָן בְּשֵׁשִׁים רַבּוּא. בְּשֵׁשִׁהּ עֶדְדִים יֵשׁ לְהַתְּבוּנָן. בְּדִיוֹקְנָאוֹת שֶׁל בְּנֵי אָדָם, וְלְדַעַת הַחֲכָמָה עַל בְּרִיָּהּ.

שְׁנֵרָאִים (שְׁמוֹת יב) הַחֲדָשׁ הַזֶּה לְכֶם רֵאשׁ חֲדָשִׁים. זֶה נִסְסָן וְלֹא אַחֵר.

זֶה סֵפֶר – לְהַתְּבוּנָן וּלְגַלְגוֹת תּוֹלְדוֹת אָדָם, עֵץ שְׁמַנְלָה תּוֹלְדוֹת אָדָם וְעוֹשֶׂה פְרוֹת לְהוֹצִיא עוֹלָם. זֶה סֵפֶר – לְדַעַת חֲכָמָה נִסְתָּרַת וְעִמִּיקָתָא, שְׁנַמְסְרָה לְאָדָם הָרֵאשׁוֹן בְּדִיוֹקָן שֶׁל בְּנֵי אָדָם. חֲכָמָה זֹאת נִמְסְרָה לְשַׁלְמָה הַמֶּלֶךְ, וְיָרַשׁ אוֹתָהּ וּכְתַב בְּסִפְרוֹ.

לְמַדְנֵנוּ שְׁמֹשֶׁה הַתְּקַשָּׁה בְּזֶה, עַד שֶׁבָּאָה שְׂכִינָה וְלְמַדָּה אוֹתוֹ, וְהִיא רָאָתָה

בְּאֵינֹן שְׂרָטוּטִין דִּידִין. וּבְשִׂית סְטָרִין אֵלִין, כְּתִיב וְאַתָּה תִּחְזָה.
מכאן והלאה אין תרגום והשורה רחבה, עד פיסקה המתחילה עד הַכָּא, כֵּל אֵינֹן
רִזִין דְּתוֹלְדוֹת אָדָם, עִמָּו תַּתֵּא

וְאַתָּה תִּחְזָה, בְּשַׁעְרָא,

השלמה מההשמטות (מובא בה"א סימן מה)

בְּשַׁעְרָא, בְּגוֹנִין דְּשַׁעְרָא. בְּאֵרִיכוֹ דְּשַׁעְרָא. בְּקִמְיטוֹ דְּשַׁעְרָא.
בְּמַעְחָא, בְּקִמְיטוֹ דְּמַעְחָא, בְּאֵרִיכוֹ, בְּפּוֹתֵיא.
בְּשְׂרָטוּטִין. בְּאוֹדְנִין, בְּשַׁעְרָא דְּנְחִית עֲלֵיהוּ, אוֹ תַּחוֹתֵיהוּ, אוֹ
אֶבְתְּרֵיהוּ דְּאוֹדְנִין. בְּאַנְפִין. בְּעֵינִין. בְּגוֹנִין דְּעֵינִין. בְּקִרְיִצִין
דְּעַל עֵינִין. וְכֹל נְבִיאֵיא לָא הוּוּ מְשִׁינִין לְנְבוּאָה דְּאִיהִי בְּרַתָּא
דְּמַלְכָּא, וְלָא מְשִׁינִין לָהּ בְּכֹל אַתָּר, כְּמוֹ מִשָּׁה.

אַלָּא, מְנַהוֹן הוּוּ מְשִׁינִין לָהּ בְּרִישָׁא. מְנַהוֹן בְּאוֹדְנִין
בְּשְׂמִיעָה. מְנַהוֹן בְּעֵינִין בְּרַתָּה. מְנַהוֹן בְּחוֹטְמָא
בְּרִיתָא. מְנַהוֹן בְּאַנְפִין בְּדַבְּרוֹר מְנַהוֹן בְּיַדִּין לְקַבְּלָא דוֹרוֹן.
מְנַהוֹן בְּרַגְלִין הָדָא הוּוּ דְּכְתִיב (יִחְזָקֵאל ב') בֵּין אָדָם עֲמוּד עַל רַגְלָךְ.

אֵלִין דְּקִימִין בְּעֲלוֹתָא בְּעַמִּידָה וּמְטְרוֹנִיתָא קָמַת בְּנִינִיָּהוּ
בְּגִין דְּאֵלִין דְּאַתְקֵרִיאוּ רַגְלִין אֵינֹן עֲבָדִין בְּגוֹ רֵאשׁוֹנוֹת
וּבְגוֹ אַחֲרוֹנוֹת וּבְאַמְעָעִיּוֹת דְּעֲלוֹתָא וּבְגִין דָּא עָרִיד עֲבָדָא לְמַהוּי
בְּעַמִּידָה קָדָם מְטְרוֹנִיתָא אוֹ קָדָם מַלְכָּא וּמְטְרוֹנִיתָא דְּתַהֵא
יִתְבָּא וּבְזַמְנָא דְּנַפְקוּ יִשְׂרָאֵל מִמַּצְרַיִם בְּלָהוּ נַפְקִי רַגְלִין וּפְמָה
דְּאַתְ אָמַר (שְׁמוֹת ו' י"ב) כִּשְׁשׁ מֵאוֹת אֶלְפֵי רַגְלֵי וּכְלָהוּ הוּוּ עֲבָדִין
כְּמָה דְּאַתְ אָמַר (ויקרא כ"ה) כִּי לִי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל עֲבָדִים, מִיַּד דְּאַתָּא
מִשָּׁה קָרָא לוֹן בְּנִין. הָדָא הוּוּ דְּכְתִיב (שְׁמוֹת ד') בְּנֵי בְּכָרֵי יִשְׂרָאֵל:

לשון הקודש

ואלה הם בשער, בענים, בחטם, שרטוטין הידים. ובששת הצדדים הללו
בשפתים, בפנים, בינים, באותם, כתוב ואתה תחזה.

כִּם חֵד סָבֵא מֵאֵלִין דְּנַחְתּוּ מִמֵּתִיבְתָא וְאָמַר בּוֹעִינָא קְדִישָׁא
 וְהָא בְּתַר דְּנַפְקֵי יִשְׂרָאֵל מִמַּעְרִים, קָרָא לֹוֹן עֲבָדִין. אָמַר,
 וְדָאי הָכִי הוּא. אֲבָל הוּוּ בְּהוּן דְּאֵתְקֵרִיאֵוּ בְּגִין וּבְהוּן הוּוּ עֲבָדִין,
 וּבְהוּן עִם. כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר, שְׁלַח אֶת עַמִּי אֲבָל עֲבָדִין הוּוּ שֵׁשׁ
 מֵאוֹת אֶלְפֵי רִגְלֵי. אָמַר וּפְאָה חוּלְקָא דְּבוֹעִינָא קְדִישָׁא דְּהָכִי
 נִהְרָא בֵּיה אֹרִייתָא. לְבִתְר דְּהוּוּ נַפְקִין פְּלִיג לֹוֹן קְדִישָׁא בְּרִיד
 הוּא לְתַלַּת סְטָרִין. בְּגִין לְסְטָרָא חֵד. עֲבָדִין לְסְטָרָא חֵד. עֲמָא
 לְסְטָרָא חֵד. וְהָא אוּקְמוּהָ. וּבְגִין דָּא רִגְלֵי"ן. עֲלִיָּהוּ אֵתְמַר (יחזקאל
 ב) בֶּן אָדָם עֲמוּד עַל רִגְלֵיךָ וְאִי עָאֲלִין בְּעֲלוּתָא בְּדַחֲלִלוּ וּרְחִימוּ
 דִּי"ה הָא הִיכְלָא אֵתְפַתַּחַת לְגַבִּיהוּ כְּמָה דְּאֵתְ אָמַר (תהלים נ"א)
 אֲדָנִי שִׁפְתֵי תִפְתָּח: (עד כאן מִהַשְׁמָטוֹת).

בְּקִמְיִטִין דְּמַעְהָא, בְּאֵלִין קְרִיעִין דְּעַל עֵינִין. מִכָּל הָעָם,
 בְּעֵינִין. בְּדוּקִין דְּעִינָא, וּבְקִמְיִטִין דְּתַחוֹת עִינָא.
 אֲנָשֵׁי חֵיל, דְּבָהוּ חֵילָא לְמִיָּקָם בְּהִיכְלִין דְּמַלְכָּא. בְּעַהִיבוּ
 דְּאִפִּין. בְּאִפִּין, בְּקִמְיִטוֹ דְּאִפִּין. בְּרִשִׁימוֹ דְּבָהוּ בְּדִיקָנָא. שְׁנַאי
 בְּעַע, בְּיָדִין, בְּשִׁרְטוּטֵי יָדִין, רִשִׁימִין דְּבָהוּ. וּכְלָהוּ שִׁית סְטָרִין
 רְמִיזִין הָכָא, דְּאֵתְמַסְרוּ לְמוֹשֶׁה, לְאַסְתְּפֵלָא וּלְמַנְדַּע חֲכַמְתָּא
 סְתִימָאָה, וְחֲכַמְתָּא דָּא, יִרְתֵּן וּפְאִי קְשׁוּט פְּדָקָא יֵאוֹת, וּפְאָה
 חוּלְקִיהוּן.

כְּתִיב (איוב י) עוֹר וּבָשָׂר תִּלְבִּישָׁנִי וְגו', כְּגוֹנוֹנָא דָּא עָבַד קְדִישָׁא
 בְּרִיד הוּא לְעֵילָא, דְּרִגִין עַל דְּרִגִין, אֵלִין עַל אֵלִין,
 סְתִימִין גּוֹ סְתִימִין, וְחֵילִין וְרִתִּיכִין, אֵלִין עַל אֵלִין, הָכִי עָבִיד
 בְּכָל אֵינּוֹן, עֲרָקִין וְגִידִין, וְאֵלִין אֵינּוֹן גְּרַמִּין, וּקְיִמִין בְּקִיּוּמָא
 דְּרִגִין עֲלָאִין, וְאֵלִין אֲקָרוּן בְּשָׂר, דְּרִגִין וְשִׁלְטָנוּתָא דְּקִין כָּל
 בְּשָׂר, וְכָל אֵינּוֹן דְּאֵתְהִנּוּן מִתְנַנָּא דְּבָשָׂר, דְּרִיחִין דְּקָרְבָּנִין,

וְאַחֲרָיִן דְּשִׁלְטִין בְּבִשְׂרָא. וְעִילָא מְכַלְהוּ עוֹר, מִשְׁכָּא (דְּאֵתְפִשְׁטוּתָא דְּרִקִּיעָא וְאִיהוּ עוֹר דְּמִשְׁכָּא) דְּחָפִי עַל כְּלָא.

כְּנוּנָא דְּעֵבֶד קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא כְּכַבִּים וּמְזֻלוֹת בְּמִשְׁכָּא דְּרִקִּיעָא, לְאִסְתַּכְּלָא בְּהוּ, וְאֵינּוּן אֵתְתַּת הַשְּׁמַיִם, וְלִמְנַדַּע בְּהוּ חֲכָמְתָּא. הָכִי עֵבֶד קִדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּבִנֵי נִשְׂא, רְשִׁימִין וְקַמִּיטִין בְּהוּ הוּא פְּרַעֲוִפָּא דְּאָדָם, כְּאֵינּוּן כְּכַבִּים וּמְזֻלוֹת, לְמַנְדַּע וְלְאִסְתַּכְּלָא בְּהוּ חֲכָמְתָּא סְגִיָּא, וְלְאִתְנַהֲגָא בְּהוּ גּוֹפָא.

כְּמָה דְּמֵתְחַלְפִי בְּמִשְׁכָּא דְּרִקִּיעָא, חִיּוּ דְּכְכַבִּיָּא וּמְזֻלִי, לְפּוּם עוֹבְדִין דְּעִלְמָא, הָכִי מֵתְחַלְפִין חִיּוּ דְּרְשִׁימִין וְקַמִּיטִין בְּמִשְׁכָּא דְּבֵר נֶשׁ, לְפּוּם עוֹבְדוֹי מְזֻמֵּן לְזֻמֵּן. וּמְלִין אֵלִין לָא אֲתַמְסְרוּ אֵלָא לְזַפְּאֵי קִשׁוּט, לְמַנְדַּע וְלְאִלְפָא חֲכָמְתָּא סְגִיָּא.

זֶה סֵפֶר תּוֹלְדוֹת אָדָם, מְזֻמֵּן לְזֻמֵּן, לְפּוּם עוֹבְדוֹי דְּאָדָם, הָכִי אֲתִילִידוּ, וְאֲתִרְשִׁימוּ וְאֲתַחְלְפוּ בֵּיהּ רְשִׁימִין מְזֻמֵּן לְזֻמֵּן. דְּהָא בְּזַמְנָא דְּרוּחַ קִדְשָׁא שְׂרִיָּא בְּגוּיָהּ, הָכִי עֵבֶד תּוֹלְדוֹת, וְאֲחִזִי רְשִׁימִין הֵהוּא רוּחַ לְבַר.

וּבְזַמְנָא דְּמֵתְעַבְרָא וְזוּ מַנִּיהּ רוּחַ קִדְשָׁא, וְאֲתִיָּא רוּחַ מְסַאֲבָא, וְהֵהוּא רוּחַ מְסַאֲבָא הוּא מְכַשְׁפָּא בְּגוּיָהּ, וְאֲחִזִי לְבַר חִיּוּ וְרְשִׁימִין יְדִיעָאן, דְּאִשְׁתַּמּוּדְעֵן בֵּיהּ בְּקַמִּיטִין בְּמִשְׁכָּא לְבַר. (וְאֵף עַל גַּב דְּשַׁעְרָא וּמַעְחָא וְחוּסְמָא וְעִינִין, וְכַל אֵינּוּן סִמְנִין, קִימִין עַל קִיּוּמִיָּהוּ.)

זר"ה פס"ץ, אֵת דָּא דְּמֵתְחַלְפָּא תְּדִיר בְּהָא חֲכָמְתָּא. בְּאֵת זִי"ן, מְלָה דְּקִיָּמָא בְּשַׁעְרָא הָוָה וְסִמְנִידָא זִי"ן, וּמַאֲנִי קִרְבָּא דְּשַׁמְשׁוֹן, בְּשַׁעְרָא. וְדָא הוּא גּוֹרָא דְּאֵלֵהִים עָלֶיהָ.

שַׁעְרָא דְּקִיָּמָא לְאִשְׁתַּמּוּדְעָא, וְתִלְיָא. דָּא קִיָּמָא בְּאֵת זִי, וְאֲתַחְפֵּר בֵּיהּ אֵת עֵי. דָּא עָאֵל וְאִפִּיק סֵי.